

EUROOPA OMBUDSMAN

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

EUROOPA OMBUDSMANI JA EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTORI VAHELINE vastastikuse mõistmise memorandum

(2007/C 27/07)

Töökorraldus konstruktiivseks koostööks

1. Vastastikuse mõistmise memorandumi taust ja eesmärgid

1995. aastast alates on Euroopa ombudsman kasutanud oma volitust viia läbi uurimisi ühenduse institutsioonide või organite tegevuses aset leidvate haldusomavolijuhtude kohta, välja arvatud Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu tegevuse kohta õigusemõistjana. Uurimisi võib teostada Euroopa ombudsmani algatusel või füüsilise või juriidilise isiku kaebuse alusel.

2004. aastast alates on Euroopa andmekaitseinspektor täitnud oma ülesannet jälgida ja tagada, et ühenduse institutsioonid ja organid austaksid isikuandmete töötlemisel füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, eriti õigust eraelu puutumatusel. Euroopa andmekaitseinspektori volituste hulka kuulub uurimiste läbiviimine nii omal algatusel kui andmesubjekti kaebuse alusel.

Lähtuvalt oma senistest kogemustest ja koostööst peavad Euroopa ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor otstarbekaks leppida kokku juhtumite osas, mis on aluseks või võivad olla aluseks mõlemale asutusele esitatavatele kaebustele. Käesoleva vastastikuse mõistmise memorandumi eesmärgiks on sätestada paindlik töökorraldus selliste juhtumite korral menetluste mittevajaliku dubleerimise vältimiseks ja niipalju kui võimalik ka lahknevate tõlgenduste vältimiseks.

Euroopa ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektori ühiseks eesmärgiks on saavutada ühenduse vahendite parim kasutus ja soodustada andmekaitse õiguslike ja haldusaspektide järjekindlat käsitlemist, edendades seeläbi kodanike ja kaebajate õigusi ja huve. Käesolev memorandum loob aluse konstruktiivsele koostööle selle eesmärgi taotlemisel. Memorandum pole mõeldud juriidiliste õiguste või kohustuste loomiseks.

Käesolev memorandum ei käsitle Euroopa ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektori volitusi teostada uurimist teineteise tegevuse suhtes.

2. Konstruktiivse koostöö suunas: töökorraldus

Käesolev vastastikuse mõistmise memorandum tugineb järgmistele Euroopa ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektori vahel kokku lepitud punktidele:

- I. Haldusomavoli mõiste hõlmab andmekaitset käsitlevate ühenduse õigusaktide rikkumist.
- II. Euroopa andmekaitseinspektor on andmekaitse valdkonnas eripädevusega ning ta on spetsialiseeritud asutus ühenduse institutsioonide ja organite poolse andmekaitset käsitlevate ühenduse õigusaktide järgimise järelevalveks.

- III. Juhul, kui kaebuse võiks läbi vaadata nii Euroopa ombudsman kui ka Euroopa andmekaitseinspektor, saavad kaebajad valida, kummale asutusele kaebus esitada, ja nad peaksid saama piisavalt teavet, mille alusel otsustada.
- IV. Niipalju kui võimalik tuleks vältida menetluse mittevajalikku dubleerimist.
- V. Niipalju kui võimalik tuleks vältida andmekaitse õiguslike ja haldusaspektide erinevat käsitlust.
- VI. Euroopa ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektori vahelises teabevahetuses tuleb järgida nende tegevuse suhtes kohaldatavaid konfidentsiaalsusnõudeid.

Lähtudes eelmistest punktidest ja senise koostöö käigus saadud kogemustest võtavad Euroopa ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor vastu järgmise töökorralduse.

A. Kaebuse esitajale antav teave

- Euroopa ombudsman kavatses asjakohastel juhtudel teavitada kaebuse esitajaid eespool II punktis nimetatud Euroopa andmekaitseinspektori eripädevusest ja tingimustest, mille korral võib ühenduse institutsioonide ja organite poolt isikuandmete töötlemist käsitlevad kaebused esitada Euroopa andmekaitseinspektorile.
- Eelkõige antakse eespool nimetatud teavet juhtudel, kui kaebus, mille alusel Euroopa ombudsman võiks uurimist alustada, käsitleb ainult või valdavalt andmekaitset, andes seega kaebuse esitajale võimaluse otsustada, kas ta soovib, enne kui Euroopa ombudsman alustab uurimist, pöörduda hoopis Euroopa andmekaitseinspektori poole.
- Sellistel juhtudel kavatses Euroopa ombudsman teavitada kaebuse esitajat võimalusest esitada kaebus Euroopa andmekaitseinspektorile. Euroopa ombudsman kavatses samuti hõlbustada sellise kaebuse üleandmist Euroopa andmekaitseinspektorile juhul, kui kaebuse esitaja enne uurimise alustamist temalt seda palub.
- Euroopa andmekaitseinspektor kavatses asjakohasel juhul kaebuse esitajaid teavitada sellest, et ühenduse institutsioonide ja organite haldusomavoli käsitlevad kaebused võib esitada Euroopa ombudsmanile.
- Enda hinnangul asjakohastel juhtudel proovib Euroopa andmekaitseinspektor kaasa aidata kaebuse üleandmisele Euroopa ombudsmanile juhul, kui kaebuse esitaja temalt seda palub.
- Mõlemad asutused näevad ette, et asjakohasel juhul teavitatakse kaebajat sellest, et asja toimikus sisalduvat teavet võidakse edastada teisele asutusele.

B. Menetluse dubleerimise vältimine

- Kumbki asutus ei alusta uurimist asjas, millega teine asutus on tegelnud või tegeleb, kui tegemist on põhimõtteliselt sama kaebusega, v.a juhul, kui kaebaja esitab uut olulist tõendusmaterjali asjas, mille kohta teine asutus on juba uurimise lõpetanud. Mõlemad asutused kavatsesvad teist teavitada juhtudest, kui nad käesoleval põhjusel uurimise alustamisest keelduvad ja teatavad oma soovist anda teavet, mis teisel asutusel vastavate otsuste tegemist hõlbustab.
- Euroopa ombudsman kavatses teavitada Euroopa andmekaitseinspektorit kõigist juhtudest, kui ta alustab uurimist, mis puudutab andmekaitset. Juhul, kui Euroopa andmekaitseinspektor seda asja juba uurib, siis on mõlema asutuse sooviks läbi arutada, kuidas paremini vältida menetluste mittevajalikku dubleerimist ja lahknevaid tõlgendusi.
- Kui Euroopa ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor saavad teada, et nad mõlemad tegelevad samadel asjaoludel põhineva kaebusega, siis püüavad nad teineteist vastastikku asjaga kursis hoida.

C. Lahknevate tõlgenduste vältimine

- Juhul, kui määruse nr 45/2001 ⁽¹⁾ tekst ja Euroopa Kohtu kohtulahendid jätavad ruumi eriarvamustele andmekaitse normide tõlgenduse ja kohaldamise suhtes, kavatses Euroopa ombudsman konsulteerida Euroopa andmekaitseinspektoriga, v.a juhul, kui viimase vaated kõnealuses küsimuses on juba teada. Euroopa andmekaitseinspektor teatab käesolevaga oma kavatsusest vastata nõutud aja jooksul. Otsuse langetamisel kavatses Euroopa ombudsman Euroopa andmekaitseinspektori vastusega arvestada.
- Euroopa ombudsman teatab käesolevaga oma kavatsusest teavitada Euroopa andmekaitseinspektorit uurimiste tulemustest sedavõrd, kui need on seotud andmekaitse oluliste küsimustega.
- Euroopa andmekaitseinspektor teatab käesolevaga oma kavatsusest teavitada Euroopa ombudsmani uurimiste tulemustest niivõrd, kui ta arvab, et need võiksid Euroopa ombudsmani puudutada.

D. Dokumentide ja teabe kättesaadavus

- Võimalike dokumentidele ja teabele juurdepääsu käsitlevate kaebuste kohta teatavad Euroopa ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor järgmist:
- Määruses nr 45/2001 on sätestatud kõigi andmesubjektide teatavad õigused neid puudutavatele andmetele juurdepääsuks ⁽²⁾. Euroopa andmekaitseinspektor on pädev käsitlema kaebusi, mis käsitlevad selle kohustuse rikkumist.
- Juhtumid, mis on seotud teist isikut puudutavale teabele juurdepääsu keelamisega, või juhtumid, mis on seotud selliste teabele või dokumentidele juurdepääsu käsitlevate kaebustega, mis ei tugine määrusele nr 45/2001 (näiteks määruse nr 1049/2001 ⁽³⁾ kohaldamisest keeldumisest tulenevad juhtumid), kuuluvad Euroopa ombudsmani pädevusse. Sellistel juhtudel kavatses Euroopa ombudsman kaebuse esitajat teavitada tema õigustest määruse nr 45/2001 alusel niivõrd, kui võrd sellest on tõenäoliselt kasu.
- Euroopa ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor deklareerivad, et punktid A, B ja C kehtivad ka dokumentidele ja teabele juurdepääsu käsitlevate kaebuste suhtes.

E. Rakendamine

- Mõlemad asutused teatavad oma kavatsusest kohtuda regulaarselt vähemalt kord aastas, selleks et vahetada arvamusi käesolevas memorandumis sätestatud töökorralduse praktilise rakendamise kohta ning arutleda võimaliku parandamise üle.

Brüssel, 30. november 2006.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS
Euroopa ombudsman

Peter HUSTINX
Euroopa andmekaitseinspektor

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta, EÜT 2000, L 8/1.

⁽²⁾ Artikkel 13.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, EÜT 2001, L 145/43.